

3

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
ALŪKSNES (МАРИЕНБУРГСКИЙ АПРИŅKA KOMITEJA)

Vēsturiskā izziņa

1919. maijs - 1919. g. jūnijs

PA - 63. fonds

Pamatojoties uz Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) VI kongresa (notika 1919. g. no 1. līdz 6. martam) lēmumu, ~~XXXXXX~~
~~XX aprinķa organizācija~~ atbilstoši jaunajam Latvijas sociālistiskās padomju republikas administratīvi teritoriālajam iedalījumam, tika dibinātas *zcp aprinķu organizācijas*.

LKP Alūksnes aprinķa organizācijas dibināšanas jautājumā nebija vienota viedokļa: LKP Valkas aprinķa organizācijas I konference (1919. g. 26. martā) pieņēma rezolūciju, ka Alūksnes aprinķa organizācijas dibināšana nav vēlama ¹, bet LKP Malienas aprinķa organizācijas II konference (1919. g. 27. un 28. martā) izteicās par jauno aprinķa organizācijas nodibināšanu un ievēlēja komisiju tuvākas darbības veikšanai. ²

Tikai 1919. g. 4. maijā notika sapulce, kurā tika nodibināta LKP Alūksnes aprinķa organizācija ³ (agrāk bija Alūksnes rajona organizācija Latvijas sociāldemokrātijas (LSD) Malienas organizācijas sastāvā). LKP Alūksnes aprinķa organizācijas darbību vadīja aprinķa komiteja, kuru ievēlēja aprinķa konference.

LKP Alūksnes aprinķa organizācijas pamatsūniņa bija pulciņš, pulciņi apvienojās rajonos, t.i. rajonu organizācijās, rajoni, aprinķa organizācijās.

-
- 1) LVA, PA-59. f., l. apr., l. l., 6..o.p. lp.
 - 2) Turpat, PA-60. f., l. apr., l. l., 48. lp.
 - 3) Turpat, PA-63. f., l. apr., l. l., 1. lp.

Pulciņi veidojās darba vietās, ja tur strādāja ne mazāk kā 3 partijas biedri, laukos pulciņi veidojās pagastos.

Rajonu darbību vadīja rajona biedru kopsapulce. Kārtējās biedrības veikšanai biedru kopsapulce izvēlēja rajona komiteju.

LKP Alūksnes apriņķa organizācijā ietilpa sekojošie rajoni⁴ no LKP Malienas apriņķa organizācijas:

- Alūksnes (PA-193. fonds)
- Annas
- Kalnciema (PA-177. fonds)
- Mārupes (PA-194. fonds)
- Zeltiņu

un no LKP Valkas apriņķa organizācijas:

- Apes (~~XXXXXX~~) (PA-170. fonds)

Pie Alūksnes rajona komitejasdarbojās propagandistu kolēģija.

1919. g. 22. maijā latviešu un vācu karaspēki pārgāja uzbrukumā ieņēma Rīgu un drīz Padomju Latvijas armija atstāja Vidzemi.

Tāpēc LKP Alūksnes apriņķa komiteja atstāja Alūksnē daļu organizācijas biedru ar komitejas locekļiem J. Zili un A. Samsonu priekšgalā, apgādājot viņus ar literatūru, naudu un rakstāmmašīnu un 1919. g. jūnijā Alūksnes apriņķa komiteja pārtrauca savu darbību

* * *

Latvijas Valsts arhīva (LVA) Sociālpolitisko dokumentu nodaļā ir sekojošie LKP Alūksnes apriņķa organizācijas rajonu komiteju fondi:

-
- 4) LVA, PA-63. f., 1. apr., 1. l., 1. lp.
 - 5) LVA, PA-63. f., 1. apr., 1. l., 10. lp.

PA - 170. fonds - LKP ALŪKSNES APRIŅKA ORGANIZĀCIJAS
APES RAJONA KOMITEJA

1917.g. jūnijā tika nodibināts LSD VALKAS -RŪJIENAS organizācijas Apes rajons⁶ ar komiteju priekšgalā. No 1918.g. februāra, sākoties vācu okupācijai, VALKAS-RŪJIENAS organizācija pārtrauca darbību.

Šajā laikā LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā Apes apkārtnē darbojās pulciņš "ZILAIS KALNS" 5 biedru sastāvā, kas 1918.g. 20.decembrī legalizējās.⁷ No 1919.g. janvāra tas darbojās kā LSD Vidzemes organizācijas Apes rajons.⁸

1919.g. marta sākumā LSD Vidzemes organizācijas vietā tika nodibināta LKP Valmieras apriņķa organizācija. LKP Apes rajons vairs nebija tās sastāvā un 1919.g. 26. martā tika pievienots jaunizveidotajai LKP Valkas apriņķa organizācijai.

1919.g. 4. maijā Apes rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Alūksnes apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. jūnijā komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 177. fonds - LKP Alūksnes apriņķa organizācijas
KALNCIEMA RAJONA KOMITEJA

1918.g. janvārī tika nodibināts LSD Malienas organizācijas Kalnciema rajons⁹ ar komiteju priekšgalā. No 1918.g.februāra, sākoties vācu okupācijai, tas pārtrauca savu darbību. Šajā laikā LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā KALNAMUIŽĀ darbojās pulciņš "UGUNS", kurš legalizējās 1918.g. decembrī.¹⁰

-
- 6) Latvijas Komunistiskā partija Oktobra revolūcijā 1917. Dokumenti un materiāli.- Rīga, 1957.- 600.lpp.
7) LVA, PA-70.f., 1.apr., 1.l., 5.o.p.lp.
8) Latvijas Komunistiskā partija 1918. un 1919.gadā. Dokumenti un materiāli.- Rīga, 1958.- 215.lp.
9) LVA, PA-5.f., 2.apr., 1.^a l., 97.lp.
10) Turpat, PA-60.f., 1.apr., 1.l., 3.lp.

No 1919.g. janvāra tas darbojās kā LSD Malienas organizācijas Kalnciema rajons.¹¹ No 1919.g. 25. februāra - LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā.

1919.g. 4. maijā Kalnciema rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Alūksnes apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. jūnija komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 193. fonds - LKP Alūksnes apriņķa organizācijas

ALŪKSNES RAJONA KOMITEJA

1917.g. aprīlī tika nodibināts LSD Malienas organizācijas Alūksnes rajons¹² ar komiteju priekšgalā.

Sākoties vācu okupācijai, 1918.g. februārī tas darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā un apvienojās ar Mārupes rajona organizāciju.

1918.g. decembrī LSD Alūksnes-Mārupes rajona organizācija legalizējās.¹³ No 1919.g. janvāra darbojās kā LSD Malienas organizācijas Alūksnes rajons.¹⁴ No 1919.g. 25. februāra - LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā.

1919.g. 4. maijā Alūksnes rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Alūksnes apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. jūnijā komiteja pārtrauca savu darbību.

11) LVA, PA-60.f., 1.apr., 1.l., 17.o.p.lp.

12) LKP Oktobra revolūcijā 1917. Dokumenti un materiāli, - 51.-
52.lpp.

13) LVA, PA-60.f., 1.apr., 1.l., 2. un 3.lp.

14) Turpat, 17.o.p. lp.

LIETAS Nr. _____ APĻIECINĀJUMA LAPA
PA - 194. fonds - LKP Alūksnes apriņķa organizācijas
Mārupes rajona komiteja.¹⁵

1918.g. 5. janvārī tika nodibināts LSD Malienas organizācijas Mārupes rajons¹⁶ ar komiteju priekšgalā. Sākoties vācu okupācijai, 1918.g. februārī tas darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā un apvienojās ar Alūksnes rajona organizāciju.

1918.g. decembrī LSD Alūksnes-Mārupes rajona organizācija legalizējās.¹⁷ No 1919.g. janvāra darbojās kā LSD Malienas organizācijas Mārupes rajons.¹⁸ No 1919.g. 25. februāra - LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā.

1919.g. 23. aprīlī Mārupes rajonam tika pievienots Liepnas (Lipnas) pulciņš.¹⁹

1919.g. 4. maijā Mārupes rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Alūksnes apriņķa organizācijai.

Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās un Vidzemes 1919.g. jūnijā komiteja pārtrauca savu darbību.

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas l.kat. arhiviste

T.Jakovļeva

Jakovļeva
22.09.93

15) Par komitejas darbību līdz 1918.gadam. Sk. LSD Malienas organizācijas Mārupes-Liepnas (Lipnas) rajona komitejas (PA-181. fonds) Vēsturisko izziņu

16) LVA, PA-5.f., 2.apr., 1.^a l., 83.lp.

17) Turpat, PA-60.f., 1.apr., 1.l., 2. un 3.lp.

18) Turpat, 17. o.p. lp.

19) Turpat, PA-60.f., 1.apr., 1.l., 57.lp.